

χνά στίς ἐφημερίδες φράζει ἀναγκαστικῶς αὐτὴ ἡ κ. Τάδες ἐπανερχόμενος ἐν τῇ αἰσίμῃ. Εἶναι, ὡς βλέπετε, ὑπερβολικὰ οἰκεία, πρὸς τὴν παρ' ὅ,τι στοὺς ἰδίους τοὺς ἀρχαίους, τὸς οὕτως ὥστε νὰ οἰκισθῇ αὐτὴ ἡ ἰδία ἔχοντο « πρὸς τὴν οἰκείαν ἐννοίαν τῆς ἐν τόπῳ στάσεως » ἀλλὰ καὶ « πρὸς τὴν μὴ οἰκείαν τῆς εἰς τόπον κινήσεως ». Τέτοιαι « οἰκιστικὰ » ἀποτελέσματα εἶναι καὶ τὸ περίφημον ἐκεῖνο « σῶζον τον » ποὺ εἶχε γράψῃ καποῖς « πεπαιδευμένος », καὶ ἀπὸ τοὺς καλοῦς, τῆς περασμένης γενεᾶς, εἶναι καὶ κάτι ἀδιάκριτες ὑποταχτικαὶ ποῦτυχε « ἀπαντήσω καποτε στὴ « Γεωλογία » τοῦ κ. Μητσόπουλου : « κατὰ πρῶτον λόγον ἐνεργεῖ τὸ βάρος τῶν πετρωμάτων, ἅπανα ἀνωθῶσι » (Τομ. Α' σελ. 365), « πανταχοῦ λοιπόν οἱ αὐτοὶ νόμοι ἐπικρατοῦσι » (Τομ. Α' σελ. 221), καὶ ἄλλα καὶ ἄλλα. Ὁ κ. Σκιας εἶχε τὴν πρόνοιαν στὴ σελ. 20 γιὰ νὰ μὴ προφυλάξῃ ἀπὸ τὸ « πονηρὸν πνεῦμα » τῆς ψευδογλωσσολογίας νὰ γράψῃ ὅτι « βεβαίως κατὰ τὴν μετάδοσιν τῆς καθαρουργίας εἰς ἀνθρώπους ἀπαιδεύτους καὶ ἐξ ἀπαιδευτῶν γεννηθέντας συμβαίνει ἡ ἐπίστροφη — καὶ εἶναι ἀναπόφευκτοι — διαστροφῇ αὐτῆς, ὡς τὴν ἐφημερίδα κ.τ.λ. ». Αὐτὰ φυσικὰ δὲν ἔχουν σχέση καμιά μὲ τὰ παραπάνω. Γι' αὐτὸ μάλιστα τὰναφέρνω τώρα, μήπως καὶ γελᾷται καμὴ καὶ νομίσῃ πὺς ἔχουν καὶ πιστέψῃ πὺς δὲν εἶναι σπουδαία ὅσα λέει ἐδῶ ὁ κ. Σκιας. « Ἐδῶ, καθὼς βλέπετε, ὁ λόγος γι' ἀπαιδευτούς » ἐκεῖ γὰρ « πεπαιδευμένους ». Ἐδῶ « διαστροφῇ ἐξ ἀρχαίας » ἐκεῖ « μεγάλη οἰκειότης ». Ποιὸς εἶναι κώλας ἂν οἱ ἄνθρωποι μ' αὐτὰ δὲ νομίζον ὅτι θὰ ἐξασφαλίσουν τὴ « βασιλείαν τῆς ἀρχαίας » ἀπάνω κατω-σάν τὸν Ἰσριήνη, ποὺ αὐνοῦχισεν ἑαυτὸν » ὁ Θεόσεφρος γὰρ νὰ ἔχει σίγουρη τὴ « βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ».

« Ἀς γυρίσουμε στὸ οἰκεῖον » — καὶ ἄς πᾶμε παρακάτω. Ὁ κ. Σκιας, βλέπετε, δὲ σταματᾷ ἐκεῖ — γιὰτὶ νὰ σταματᾷ; κατ' ἄρτος εἶναι. « Ὡς ἐκ τούτου μάλιστα (τῆς μεγάλης οἰκειότητος) συνέβη πολλὰ ρητὰ τῆς Γραφῆς καὶ τινὰ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων νὰ καταπνήθωσι δηλώδεις παροιμίαι (π. χ. αἰσχρὸν ἐστὶ καὶ λέγειν. — ἄλλα καὶ λαλούμενα καὶ ἄλλα τὰ νοούμενα — ἀφένται σοι αἱ ἁμαρτίαι). Θὰ ἦτο ποτε δυνατόν τοῦτο ἂν τὰ ἀρχαῖα γλωσσικά στοιχεῖα ἦσαν νεκρά καὶ ἀπρόσιτα εἰς τὸν λαόν; ». Αἰσχρὸν ἐστὶ καὶ λέγειν τέτοια πράγματα σήμερον ἐξόν

πρὸς ἂν ἄλλα τὰ λαλούμενα καὶ ἄλλα τὰ νοούμενα, εἰδμεν δὲν ἀφένται τέτοιαι ἁμαρτίαι. Ὁ κ. Σκιας ἐνοσταλγῇ, φαίνεται, ἐποχὴς περασμένης ἐποχῆς γλωσσολογικῆς « sanctae simplicitatis » ὅπου εἶχανε πέραση ἐπιχειρήματα τέτοια. Ἡ νοσταλγία τοῦ σεβαστοῦ. Ὅσοι ἀπὸ μᾶς σὲ στιγμὴς αἰσθηματικῆς δὲ νοσταλγῇ τὸ μεσαιῶνα, τὴν Ποιητικὴν ἐποχὴν, μὲ τὰ πάθη τὰ γιγαντήσια, τὰ περιβάλλοντα αἰσθηματικά, τὴν ἀναμμένη φαντασία, — τὴ « σχολαστικὴν » φιλοσοφίαν καὶ τὴν αἰετὴν ἐξέτασιν; Κ' εἶναι ἀρετὰ ντιλετταντική ἡ νοσταλγία τοῦ κ. Σκιας — ἓνας λόγος παραπάνω γιὰ νὰ δικαιωθῇ ἀπὸ μᾶς « τοὺς ντιλετταντικὰς τῆς γλωσσολογίας » (σελ. 5). « Ὅ,τι καὶ νῆσαι, μ' αὐτὴ κερδίζει τὸ βιβλίον — μὴ μόνον μ' αὐτὴ — καὶ καποια παρδαλὴ θεωρία, σὺν ἀποκρίτικῃ φρεσίν, ἀφοῦ ἀπὸ τῆς μιᾶς μεριᾶς βλέπουμε τὰ ὀνόματα καὶ διαβάλλουμε γνώμες τοῦ Πάουλ καὶ τοῦ Πιτίνου « δοκιμαστικῶν γλωσσολόγων » ἐνῶ ἀπὸ τῆς ἄλλης μαθαίνουμε ὅτι ἀρχαῖοι τύποι συναποθνήσκον μὲ τὸν κόσμον ποὺ τοὺς ἔφερε καὶ τοὺς κρατοῦσε στὴ ζωὴ, μόνον καὶ μόνον ἐπειδὴ σωθήκανε σὲ μερικὰ ρητὰ — ρητὰ ὅχι νεόπλαστα φράσεις παλαιῆς τοῦ κόσμου ἐκεῖνου — δὲν εἶναι νεκροὶ, ἀδιάφοροι ἂν εἶναι ντροπὴ νὰ τὰ συζητῇ κανεὶς αὐτὰ, ἀδιάφοροι. Θέλω νὰ πῶ, ἂν δὲν ἔχουνε μεσ' ἐστὴν ψυχὴν καμιά γνωριμία, σχέση ἀπολύτως καμιά μὲ τὰ στοιχεῖα τοῦ γλωσσικοῦ μᾶς ὁργανισμοῦ — ἂν δὲν ἔχουνε θέση στὸ γραμματικὸ σκελετὸ τῆς γλώσσας μᾶς — ἂν εἶναι γιὰ τὸ λαὸ τύποι ὅλους διόλου ἄδικοι. Μπορεῖ νὰ ρωτῇ ὁ κ. Σκιας — στὴ μέθοδον τουλάχιστον τῆς ἐρευνᾶς του σὰ νὰ κρύβεται ἓνα τέτοιο ρώτημα — πὺς θὰ τὰ ἐξηγήσουμε αὐτὰ; ἀρχαῖες φράσεις νὰ εἶναι ρητὰ τωρινά, καὶ ἄλλα τέτοια φαινόμενα; Ἡ ἐξήγησις βέβαια δὲν εἶναι δύσκολη, μάλιστα ὅταν τὰ ρητὰ εἶναι παρμένα ἀπ' τὴ Γραφὴν. Εὐκόλῃ ὅμως εἴτε δύσκολῃ, εἴτε γιὰ τὴν ὥρα ὅλους διόλου ἄγνωστη, ποῦ ἀκούσθηκε ποτὲ, γιὰ νὰ κατορθώσῃ κανεὶς νὰ ἐξηγήσῃ ἓνα φαινόμενον, νὰ ναιρεῖ ἢ νὰ παραμορφῇ τὴν ἐμπειρίαν; Ὡς τόσο αὐτὴ εἶναι ἡ ταχτική μέθοδος τοῦ κ. Σκιας, γόνιμη πολὺ σὲ θεωρίας ποὺ τὸ μόνον τοὺς προτέρημα εἶναι, φοβεῖμαι, ἡ πρωτοτυπία.

(ἀκολουθεῖ).

ΣΥΓΓΡΟΥΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ

Ο ΝΟΥΜΑΣ' ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα ἀρ. 10. — Γιὰ τὸ ἔξωτερικὸν ἀρ. 20.

20 λεπτὰ τὸ φύλλο 20 λεπτὰ 20

ΠΡΟΪΑΤΑΙ: Στὰ κίσκια τῆς Πλατείας Συντάγματος, Ὁμόνοιας, Ὑπουργίου Οἰκονομικῶν, Σταθμοῦ Τριχιδόδρομου (Ὁφθαλμιατρεῖο) Σταθμοῦ ὑπογείου Σιδηροδρόμου (Ὁμόνοια) στὸ καπνοπωλεῖο Μανωλάκη (Πλατεία Στουρνάρα, Ἐξάρχεια), στὸ βιβλιοπωλεῖο « Ἐστίας » Γ. Κολάου. Στὸν Πειραιᾶ: Καπνοπωλεῖο Γ. Ξηροῦ. ὁδ. Βουβουλίνης ἀρ. 1, σιμὰ ἐπὶ τὴν Τρούμπα. Ἡ συντρομὴ πλερώνεται μπροστὰ κ' εἶναι ἐνός χρόνου πάντα.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Κ Α Ι

ΠΡΑΜΑΤΑ

Ν Α

δοῦμε τώρα τί καλὸ θὰ βρεῖ ἀπὸ τὸ κοινοβουλευτικὸ ἡμέρωμα ποὺ μὲ τόσο καμάρι ὁ κ. Ράλλης μᾶς τὸ τεύχλησε στὴν τελευταία συνεδρίαση τῆς Βουλῆς. Πρέπει ὅμως πρῶτα καὶ ἀρχῆς νὰ παραδεχτοῦμε πὺς πάντα ἔτσι θὰ φέρονται ἀναμεταξύ τους οἱ πολιτικοὶ μᾶς ἀρχηγοὶ καὶ πὺς δὲ θὰ κάνει ἀπιστίας ὁ Ράλλης, — ἴσα μ' αὐτοὺς ἐξῆλθε στὰ πράματα ὁ Θεοτόκης — θέλουμε δηλ. νὰ ποῦμε πὺς ὁ κ. Ράλλης θὰ ξεχάσῃ μιά γιὰ πάντα πὺς ἐκπορεύεται filioque, καὶ ὁ κ. Ντελγιὰ ν-ν η, καὶ δὲ θὰ ζητήσῃ νάντιπολετεύεται τὸ Ὑπουργεῖον μὲ τὰ δημοκρατικὰ μέσα ποὺ μὲ

εἶχε καὶ ἀπὸ μιᾶς σιδερένια πόρτα στὸν τοίχον γερὰ κλειδωμένη. Εἶταν ἀφ' οὗτο καλλιὰ φύλακισμένον. Σὲ καθέν' ἀπ' ἀφ' οὗτο εἶτανε θυμμένη καὶ ἀπὸ μιᾶς ζουντανῆ ψυχῇ. Κακοῦργοι, σοὺ λέει ὁ ἄλλος, καὶ πρέπει νὰ τιμωρηθοῦν. Τότες συλλογιστικὰ πὺς ἓνα βῆμα ἀκόμα καὶ πολὺ ὁμορφα μπόρουν νὰ πηδῇ ὁ σ' ἓνα τέτοιο καλλι καὶ ὕστερον ἀντίο μὰ στέλλῃ καὶ ἐφριξῇ καὶ ἀνατρίχασα μιά δρακακελὶα λιπὸ μὲ χωρίζῃ μόνον ἀπὸ καίνον τὸ ζουντανὸ θάνατον! Τέλος βγήκαμε ἀπάνου ἀπάνου στὴν κορφὴν τοῦ πύργου. μὰ τὰ γόνατά μου εἶχανε κοπῇ ἀπ' τὴν κούραση. τέτοιο ἀνέσασμα δὲν ἔκανα ποτὲ στὴ ζήση μου.

Τὸ βλέμμα μου ἔπεσε πάνου στὴν πολιτείαν. τί φοβερὴ καταστροφὴ εἶταν ἐκεῖνη! ἡ μισὴ κοντὰ τὴ Σαλονίκη εἶτανε καμένη καὶ καπνίζ' ἀκόμα, καὶ βρωμοῦσε καὶ ὁ ἀγέρας, ποὺ μᾶς ἄγγιζε τὰ πρόσωπα, μᾶς ἔκαιγε. Εἶχα τὸ μάτι μου καρφωμένον κάτου στὸ δρόμον, μὴν περᾶσιν κανεὶς γνωστός καὶ μοὺ ξεφύγῃ. Ἀξάφῃ μὲς τὸ πλῆθος π' ἀνεδοκατιβῆκανε ξάνοιζα ἓνα μὲ τὴ φρεσίν τοῦ σκολεῖου μᾶς, ποὺ ρχούντανε κατὰ τὸν πύργον. Κάρφωσα πάνου τοῦ τὰ μάτια μου, μὴν τόνε χάσω, καὶ ἄμα ἦρθε κοντὰ, εἶδα πὺς εἶτανε ὁ Νίκος ὁ Ὁρφανίδης συνταξιώτης μου Σαλονικὶς καὶ τοῦ φώναξα μὲ λαχτῆρα: Ὁρφανίδη, Ὁρφανίδη!

Σὰ γύρις' ἀπάνου καὶ μ' εἶδε, ἔκανε τὸ σταθερὸ του.

— Τί γυρᾷς ἐσὺ ἀφ' οὗτο, μωρ' ἀδερφέ;

— Μὴν τὰ ρωτᾷς, Νίκο μου, « ἡ κακία ἡ ὥρα ἀπ' τὰ κεραμίδια κατεβαίνει ». Πάρ' ἀφ' οὗτο καὶ θὰ μάθεις. δὲς το τοῦ διαφιντῆ καὶ πὺς πὺς μ' εἶδες ἐδῶ πάνου νὰ κάνῃ ὅ,τι θὰ κάνει νὰ μὲ γλυτώσῃ. Κι ἀφ' οὗτο λέγοντας τοῦ ῥιζὰ τὸ μαντήλι μὲ τὸ χαρτί. Ὁ καημένος ἄς εἶναι καλὰ, τ' ἀρπαξ' ἀμέσως, τ' ἀνοίξῃ καὶ τραβήχῃ σὲ μιὰν ἀκρὴ καὶ τὸ διαβάσῃ. Κι ἄμα καταλαβῇ τί τρέχει, γύρις' ἀπάνου καὶ μ' εἶδε χαμογελώντας. Καὶ κάμνοντάς μου χαιρετισμὸ μὲ τὸ χέρι στὸ κεφάλι μου φώναξε,

— Θάρρος, θάρρος! ἐγὼ θὰ σοὺ τὰ σιᾶω ἀμέσως, μὴ σὲ μέλει. Κ' ἔτρεξε κατὰ τὴν πολιτείαν. Τότες μόνον ἦρθε στὸ νοῦ μου νὰ δῶ τὸ σκολεῖόν μᾶς. Γυρίζω, τί νὰ δῶ; Μήτε σκολεῖόν, μήτ' Ἑκκλησίαν, μήτε Μητρόπολιν, μήτε προξενεῖον! Καὶ θυμήθηκα τότες τοῦ ληστῆ τὰ λόγια: « ἓνας ἀγέρας, μιά φωτιά, ἓνας σεισμὸς τὰ κάνει γῆς! ». Γῆς μονάχῃ καὶ συντρίμια, ποὺ καπνίζανε, ἔδωκες τώρα ἐκεῖ, ποὺ ἄλλοιτες ὑψώνουνταν τόσα μεγαλόπρεπα χτίρια. Ἀς εἶναι δά.

Ἡ προθυμία τοῦ συνταξιώτη μου μοὺ δῶκε πολὺ θάρρος. μοὺ καμνε κουράγιον καὶ ὁ Λεμανίδης.

Τώρα πλὴν μὲν ἔσυχος, ἄθροιο θὰ εἶσαι λέρταρος. Γυρίσαμε ὕστερα ἀπ' τὸ πεινὸ μέρος τοῦ πύργου καὶ εἶδα τὴ θάλασσαν τὴν ἀτράχυν τὸν Θεματικὸν ν' ἀπλώνεται μπροστὰ μου ἀπέραντη, πρασινογάλανη. Ὁ ἥλιος ἤθελε καμιά ὥρ' ἀκόμα νὰ βουτήξῃ στὴ δύση πέρα, καὶ καθροτιζούντανε μὲς τὴ θάλασσαν, καὶ τὴν ἔκανε ἀργυρόχρυσον κατὰ κείνο τὸ μέρος. Καὶ βύθιζα τὸ βλέμμα μου μὲς στὸ πέλασον, καὶ λησμοῦσα τὴ θέσιν μου. Καὶ ρουφούσα μ' ὅλην μου τὴ δύναμιν τὸν καθάριον τὸν ἀγέρα τῆς θάλασσας ποὺ καθόλου δὲν ἔμοιαζε μὲ τὸν ἄλλο τὸ ζεστό τῆς πολιτείας.

Ἀφοῦ κάμποσιν ὥρα ξεχάστηκα μὲ τίς καλλονὲς τῆς φύσης, ποὺ παντοῦ καὶ πάντα εἰν' ἀτράχυντες, ὁ σύντροφός μου σὰ ὕστερον μ' ἓνα πεζότατο « Πᾶμε κάτου » μοὺ θυμίσῃ τὴ θέσιν μου, καὶ ἀρχινήσαμε νὰ κατεβαίνουμε. Κεῖνη τὴν ὥρα μὲς στὴν ἀβλή εἶταν ἓνας φύλακας μ' ἓνα πανεῖ καὶ μοῖραζε ἀπὸ ἓνα τέκτρο ψωμί στὸν καθέναν. ἔδωκε καὶ σὲ μᾶς τὸ μερίδιόν μας, τὸ ταῖνι ποὺ λένε τούρκικα.

Τριάντα ὥρες εἶχα νὰ βάλω βούκκα στὸ στόμα μου καὶ καταβρόχτισα κείνο τὸ κομμάτι τῆς κουρας μάνας σὺν παντεσπάνι. Ὦντας νύχτωσε, ἀνάψανε μιά λάμπα μὲ σπασμένο καὶ καπνισμένο γυαλί, μὲς σ' ἓνα φανέρι μὲ τὰ τζάμια τοῦ ἀπλута, δὲν ξέρω

τόση μαστοριά μεταχειρίζονταν ὁ μακαρίτης σύμμαχός του.

Ἄς ποῦμε τώρα πὼς αὐτὰ τὰ μέσα ξεχάστηκαν καὶ πὼς τὸ κοινοβουλευτικὸ ἡμέρωμα εἶναι ἀληθινὸ καὶ αἰώνιο μονάχ' αὐτὸ εἶναι ἀρκετὸ νὰλλάξει ὁλωσδιόλου τὰ πράματα καὶ νὰ μᾶς μπάσει σὲ καινούρια ἐθνικὴ ζωὴ. Μὴν τὸ κρίνετε αὐτὸ ὑπερβολή; εἶναι φυσικώτατο. Σκεφτεῖτε ποῖο μᾶς ἔφερε στὰ σημεριὰ χάλια καὶ θὰ βρεῖτε στὴ στιγμή καὶ ποῖο θὰ μᾶς τραβήξει ἀπ' αὐτά. Ὁ τ ρ ω σ α ς καὶ ἰ α σ ε τ α ι, λέγανε οἱ ἀρχαῖοι. Ἡ Βουλὴ λοιπὸν ποῦ μᾶς γρόμωσε πληγὰς, ἡ Βουλὴ καὶ θὰ μᾶς γιαιτρέψει.

Κατὰρα αὐτῆς τοῦ Ρωμοῦ, νῆχει ὁδηγὸ στὴ ζωὴ του τὴ Βουλὴ. Ἀφοῦ λοιπὸν τὸ φυσικὸ του, ἡ ἡ πολιτικὴ μόρφωση ποῦ τοῦ δόσανε, σ' αὐτὴ τὸν σπρώχνει, εἶναι μεγάλη παρηγοριὰ νῆχει γιὰ ὁδηγὸ Βουλὴ εὐγενικὰ, τίμια, πατριωτικὰ, καὶ ὅχι Βουλὴ—ξέρουμε καὶ μεῖς πὼς νὰν τὴν ποῦμε;—νά, σὰν καὶ αὐτὴ ποῦχε ἴσαμε τώρα. Ὅσα βλέπουμε ἡμερὴ Βουλὴ, θὰ γίνουμε ἡμεροὶ καὶ ἐμεῖς, ἡμερες θὰ γίνονται καὶ οἱ ἐκλογές, ἡμερὴ θὰ γίνῃ σιγὰ σιγὰ καὶ ἡ κοινωνία μας. Κι ὅσα βλέπουμε στὴ Βουλὴ νὰ δουλεύουν τίμια καὶ πατριωτικὰ, προσπαθώντας ὁ Α. ἢ ὁ Β. νὰ πάρει ἢ νὰ κρατηθεῖ στὴν Ἐξουσία ὅχι μὲ ρουσφέτια καὶ μὲ μπαγαποντιές, ἀλλὰ μὲ δουλιὰ καὶ μὲ ἀξιοπρέπεια, τότε θὰ πάψουμε καὶ μεῖς νὰ ζητᾶμε ρουσφέτι, ἀφοῦ θὰ ξέρουμε πὼς δὲ θὰ μᾶς τὸ δώσουνε, καὶ θὰ πάψουμε νὰ ληστεύουμε τὸ δημόσιο ταμεῖο ποῦ ὅλοι σήμερα τὸ τριγυρνᾶμε λαίμαργα σὰν τὰ ὄρνια τὸ ψοφῆμι.

Εἴταν πατριώτης ὁ μακαρίτης ὁ Ντεληγιάννης; κανένας δὲν τὸ ἀρνείται. Εἴταν ἄγριος καὶ ντροπερὸς γιὰ τὴν πατρίδα μας ὁ θάνατός του; ὅλοι τὸ μολογήσαμε. Εἴταν ὅμως καὶ καιρὸς νὰ γλυτώσουμε ἀπὸ τὸν τέτιον πατριωτισμὸ γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ σκεφτοῦμε μὲ τὴν ἡσυχία μας τί θὰπορίουμε πρὶν ἀποβουλιάξουμε.

Πόσα χρόνια, καὶ τὸ στήσανε σ' ἓνα κοντάρι, ποῦ εἴτανε μπτηγμένο στὴ μέση τῆς ἀδελφείας.

Οἱ φυλακισμένοι ἀπλώσανε κατὶ παλιόψυχες καταγῆς καὶ ξεπλωθήκανε ἓνας πᾶ στὸν ἄλλον, σὰν τίς πεστωμένες τίς σαρδέλλες. Κάθησα καὶ ἐγὼ πάνου σὲ μιὰ πέτρα καὶ ὁ Λεμονίδης κοντὰ μου.

Ἡ ἀτμοσφαῖρα κίνη τῆς δυστυχίας καὶ τῆς κκομοιρίας εἴτανε πνιχτικὰ, μύριζε ἀθροπῆλας καὶ καπνίλας ἀπὸ πετρόλαδο· παντοῦ βρώμα καὶ δυσωδία. Καὶ μιὰ φαγόρρα πόνιωθα στὸ κορμί μου, μὲ εἰδοποιούσε πὼς ἡ φιλοξενία πέτρα, ποῦ μοῦ χρησίμευε γιὰ κάθισμα, μοῦ φιλοδωροῦσε καὶ ἀπ' τὰ ζουντανά της. Γυρίσα νὰ τὸ πῶ τοῦ γείτονά μου, μὰ τὸν εἶδα, ποῦχε τὸν ἀγκῶνα του ἀκκομπισμένο στὸ γόνατο καὶ μὲ τὴν παλάμη του ὑποστήριζε τὸ κεφάλι του καὶ κοιμόντανε, γιὰ δάφτο δὲν τόνε νόηλησα, μόνε σηκώθηκα πάνου καὶ ἀρχίνησα νὰ περπατῶ πάνου κάτου καὶ νὰ μετρῶ τίς στιγμές, ποῦ φέβγανε σιγὰ σιγὰ σὰν τὴ χελώνα. Καὶ μεσ' τῆς νύχτας τὴν ἡσυχία μοῦ ταράζανε τὰ νεῖρα τὰ ρουχαλιὰ, καὶ ὁ θόρυβος τῆς ἀναπνείας τῆς σωριασμένης ἐκείνης ἀθροπίνης μάζας.

Γύριζα ψιλὰ τὸ κεφάλι μου γιὰ ν' ἀποφύγω τὴ στενωχωμένη ἐκείνη ἀτμοσφαῖρα καὶ κοιτάζα τ' ἀστέρια σ' ἐκεῖνο τὸ κορμάτι τ' οὐρανοῦ, ποῦ εἴταν

ΔΗΓΟΥΝΤΑΙ

γιὰ τὸ μακαρίτη Γ. Ἰακωβάτο τὸ ἀκόλουθο χαρὰχτηριστικώτατο ἀνέκδοτο, ποῦ ταιριάζει περίφημα καὶ σήμερα.

Εἴταν καὶ τότε, ὅπως καὶ σήμερα, ὕπουργός τῶ Ναυτικῶν κάποιος βουλευτής, ποῦ καταλαβαίνει ἀπὸ ναυτικὰ ὅσο καὶ ὁ κ. Νώντας. Σηκώνεται λοιπὸν ἓνα πρωὶ ὁ Ἰακωβάτος καὶ πηγαίνει στὸ Ὑπουργεῖο. Ὁ ὕπουργός τὸν δέχτηκε μὲ χαρὰ.

— Στοις ὁρισμούς σας, κ. Ἰακωβάτε. Ὁ, τι διατάξετε!

— Ἐνα ρουσφετάκι... Ἐνα μικρὸ ρουσφετάκι...

— Ρουσφέτι λόγου σας; Τόσα χρόνια βουλευτής καὶ ποτὲ δὲν πατήσατε στὸ Ὑπουργεῖο!.. Νὰ μᾶς τὸ πείτε μυναχὰ καὶ ἀμέσως θὰ γίνῃ!

— Μὰ εἶναι μεγαλοῦτσικο τὸ ρουσφέτι μου... καὶ δὲν ξέρω ἂν θὰ μπορέσετε...

— Καλέ, δὲ βαριόσαστε... Τίτις μικροπράματα...

— Ἐχω ἓναν περβολάρη... Τίμιο παιδί... Στὴ δουλιὰ πᾶ δὲν τοῦ βγαίνει κανένας... Σὰς παρακαλῶ λοιπὸν νὰ μοῦ τὸν διορίσετε πλοίαρχο στὰ βασιλικὰ καραβία...

Ὁ ὕπουργός ἀρχίνησε νὰ γελᾷ· εἶξερε πὼς ὁ Ἰακωβάτος εἴτανε χωρατατζῆς καὶ πῆρε τὰ λόγια του γιὰ χωρατό. Ὁ Ἰακωβάτος ὅμως ἐκκολοῦθησε σοβαρὰ:

— Ἐμπρός, λοιπὸν! Τάποφασίζετε;

— Τί λέτε; Περβολάρης καὶ νὰ γίνῃ καπετάνιος;.. Μὰ καταλαβαίνει καθόλου ἀπὸ ναυτικὰ;

— Τί ἔχει νὰ κάνει; Μήπως καταλαβαίνει ἀπὸ ναυτικὰ τοῦ λόγου σου ποῦγινε ὕπουργός τῶ Ναυτικῶν;

ΕΙΧΕ

ἔτοιμο ὁ συγγραφεὺς τὸ βιβλίο του, ἓνα βιβλίο χρησιμώτατο γιὰ μιὰ τάξη ἐργατικῶν ἀνθρώπων ποῦ μάθανε εὐτυχῶς λίγα γραμματάκια, ὅσα τοὺς χρειάζονται γιὰ τὴ δουλιὰ τους. Τὸ βιβλίο του ὁ συγγραφεὺς τὸχε γραμμμένο στὴ δημοτικὴ, τὴν ἐθνικὴ μας γλῶσσα, καὶ εἴταν ἔτοιμος νὰν τὸ τυπώσει, ὅτε διέβασε ἓνα κεφάλαιό του σὲ δυὸ τρεῖς ἀπὸ κείνους ποῦ θὰν τάγοράζαν.

Οἱ ἀκροατὲς του ἀντὶ νὰ ἐνθουσιαστοῦν ποῦ τοὺς μάθαινε ἐπιστημονικὰ πράματα δίχως νὰν τοὺς κουράσει καθόλου, τὸ ἐνκντίο θυμώσανε καὶ τοῦ εἶπαν:

πὰν ἀπ' τὸ κεφάλι μου καὶ βυθίζουσιν ὥρες μὲ τὴν ψυχὴ μέσ' τ' ἀπειρο καὶ ἔφερνα στὸ νοῦ μου τίς συνειρμασμένες τίς φιλοσοφίες τοῦ Οὐγκώ, ποῦ τόσο ταιριαζανε τότες μὲ τὴν ἡλικία μου καὶ μὲ τὴν ψυχικὴ μου στάση. Μὰ κάπου κάπου ἀκουγα πὰν ἀπ' τὸ κεφάλι μου κουδουνίσματα· ἀπ' ἀλυσίδες καὶ μ' ἐπίανε ἀνατριχίλα.

Δὲν περιγράφεται μὲ λόγια τὸ βάσανο τῆς νυχτὶς ἐκείνης· ἔκοψε θερρῶ, πέντε χρόνια ἀπ' τὴ ζωὴ μου.

Τέλος μὲ τὰ πολλὰ ἀρχίνησε νὰ χαράζει· σιγὰ σιγὰ ὁ οὐρανὸς γινούντανε σταχτερὸς καὶ τ' ἀστέρια ἓνα ἓνα χανόντανε. Ὑστερὰ ἀσπίριε ὁ οὐρανὸς καὶ ἀστρο πλὴθὲ φαινόντανε κανένα. Ἐγὼ ἐνιωθα δύνατὴ κεφαλαριά· καὶ εἶχα σ' ὅλο τὸ κορμί μου λίγη-λίγη θερμότητα καὶ στὰ μέλη μου αἰσθάνονταν κομμάτια. Εὐπύνησε τότες καὶ ὁ Λεμονίδης καὶ μὲ καλημέρισε.

— Πὼς τὰ πέρασες; μὲ ρώτησε.

— Κακὰ καὶ ψυχρὰ· τοῦ λέω.

— Συνηθίζει κανεὶς στὴν ἀνάγκη.

— Ποῦ νὰ τᾶλπιζα ἐγὼ τέτοια πράματα;

— Ἡ ὁρῆ ἀπ' τὰ κερκαμῖδια κτεβεκίνει.

— Ὁ θεὸς νὰ φυλάει τὸν κόσμον του.

Ἐβλεπα πὼς ἀπόφευγε νὰ μοῦ κᾶνει λόγο γιὰ

— Τί τὸγραφε; τὸ βιβλίο σου σὲ πέτιν γλῶσσα; Γι' ἀγράμματους μᾶς πῆρες; Ἐμεῖς ξέρουμε γράμματα, καὶ ἂν δὲν τᾶλλάξεις τὴ γλῶσσα κανένας ἀπὸ μᾶς δὲ θὰν τάγοράσει!

Ὁ καημένος ὁ συγγραφεὺς, γιὰ νὰ μὴν προσβάλῃ τοὺς ἀναγνώστες του, ἀναγκάστηκε νὰλλάξῃ τὴ γλῶσσα καὶ τώρα τὸ τυπώνει στὴν καθαρεύουσα. Στὸν πρόλογό του, μᾶς τᾶζει. θὰ μᾶς τὰ πῇ ὅλ' αὐτὰ τὰ περίεργα καὶ τὰ παραποῦδ διδαχτικά.

Ἄν τοῦ χρειαστεῖ, καὶ γνωρίσει καὶ ἓναν ἄλλον ἐργαζόμενον. Τοῦ τὸν συσταίνουμε. Εἶναι βαρκάρης. Προχτὲς ποῦχε δυὸ τρεῖς ρίλους μέσα στὴ βάρκα του καὶ τοὺς πῆγαινε σὲ μιὰ ἐξοχὴ, λίγο ὅζω ἀπὸ τὸν Περαιᾶ, κάποιος τὸν ἐρώτησε ποῦ εἶναι ἡ πιάλα ποῦ θὰ πιάσουνε καὶ ὁ βαρκάρης τοῦ ἀπάντησε:

— Ἐκεῖ, στὴ μέση τῆς θάλασσας!

Ὁ βαρκάρης αὐτὸς εἶναι πολὺ ἐργαζόμενος ἀφοῦ ξέρει πὼς ὑπάρχει καὶ γενικὴ εἰς σς.

Ψέματα:

ΣΤΟ ΔΡΑΜΑ

μοῦ κ. Α. Τανάγρα «Βούλγαροι καὶ Μακεδόνες» ποῦ μὲ τόση πατριωτικὴ ἐπιτυχία παίχτηκε στὸ θέατρο τῆς Νεάπολης, οἱ Μακεδόνες βγαίνουν λόγους Μακεδονικοὺς καὶ οἱ Βούλγαροι λόγους Βουλγαρικοὺς. Ἀλήθεια πὼς οἱ λόγοι τῶ Μακεδόνων εἶναι ρητορικώτεροι, μὰ αὐτὸ τὸ ὑπαγορεύει ὅχι μόνον ἡ σκηρικὴ ἀλλὰ καὶ ἡ πατριωτικὴ ἀνάγκη. Οἱ Μακεδόνες πρέπει νὰ εἶναι ρήτορες καλοὶ γιὰ νὰ ἐνθουσιάζουν τὰ πληθῆ, καὶ οἱ Βούλγαροι πρέπει νὰν τὰ μπερδεύουνε λίγο στὰ λόγια γιὰ νὰνακουρίζονται οἱ θεατὲς πὼς μποροῦν ἔτσι νὰν τὰ μπερδεύουν καὶ στὰ πράματα.

Εἶναι λοιπὸν ποῦ λέτε πατριωτικὸ τὸ ἔργο τοῦ ἀγαπητοῦ μας κ. Τανάγρα· δηλ. ἐν τὸν παρούμε τὸν πατριωτισμὸ ἀπὸ τὴν εὐκολὴ μεριά του, τὴ λογοκοπικὴ. Γιατ' ὑπάρχει καὶ ἓνας ἄλλος πατριωτισμός, τῶν ἔργων, καὶ ἀπ' αὐτὴ τὴ μεριά τὸ ἔργο τοῦ κ. Τανάγρα εἶναι ἀντιπατριωτικόν, γιὰτὶ ὁ καθὲς ἀλαφροῦμυαλος πατριώτης, ποῦ βλέπει νὰ χειροκροτοῦνται μὲ τόσο ἐνθουσιασμὸ τὰ ἔμπορα λόγια, εὐκόλα πείθεται πὼς καὶ λόγου του καὶ ρήξει μιὰ ρητορικὴ ρουκέτα γιὰ τὴ Μακεδονία ξεπληρώνει τὸ καθήκον του καὶ γίνετα ἥρωας.

Εἴπαμε νὰγωνιστοῦμε ὅλοι μας νὰ ξεχαστεῖ μιὰ καὶ καλὴ ὁ πατριωτισμὸς τῶ λόγων· νὰ ὅμως ποῦ ξεφυτρώνει τότε ὁ κ. Τανάγρας καὶ πότε ὁ ἓνας καὶ ὁ ἄλλος καὶ τὸν ξαναφέρνουνε μὲ ὅλο τὸ μεγαλεῖο του γιὰ ἐθνικὸ μας σύμβολο.

τὴ δικὴ του ὑπόθεση· καὶ γὰρ, ἐν καὶ εἶχα πολὺ πόθο νὰ μάθω τὰ καθέκαστα, δὲν τόλμησα νὰ τόνε ρωτήσω τίποτις. Λέγαμε ἄλλα καὶ ἄλλα καὶ παρηγορούσαμε τὴν κακομοιριά μας.

Θὰ εἴταν ἡ ὥρα ὡς ἐννιά πουνό. Νὰ καὶ ἔρχετ' ὁ πορτάρης καὶ μὲ φωνάζει ὅζω

— Τὰ συγχαίρει μου, μοῦ λέει ὁ Λεμονίδης.

— Καλὰ ὑστερὰ, τοῦ λέω.

Ἀκολουθεῖ τὸν πορτάρη. Ὁζὼ εἴταν ἐν' ἀμάξῃ τῆς ἀγορᾶς καὶ ἓνας ἀθροπὸς ἀπ' τὸ διοικητήριον. Μ' εἶπαν ν' ἀνέβω στὴν ἀμάξην, κάθησε κοντὰ μου καὶ ὁ ἀθροπὸς, καὶ τ' ἀμάξι τραβήξε ἴσκι κατὰ τὴν προκομιά, ὕστερὰ γύριστ' ἀπάνου καὶ ἤρθε καὶ στάθηκε μπρὶς στὸ κονάκι, ὅπως λένε τὸ διοικητήριον. Ἐκεῖ ἐπεξέψαμε καὶ ὁ ἀθροπὸς μ' ὡδήγησε ἀπὸ μιὰ φονδὶα σκάλα πάνου καὶ μ' ἐμπάει στὴν ἀμάξην τοῦ Βαλῆ, δηλαδὴς τοῦ Νομάρχου. Ἐκεῖ γύρω στο Βαλὴ καθόντανε ὅλο τὸ Νομαρχικὸ συμβούλιο. Κι ἀνάμεσα στ' ἄγνωστα κείνα πρόσωπα ξεχωρίσα καὶ δυὸ μορφές γνωστὲς καὶ καλορίζικες, καὶ ἀνχαλλίκα· ἡ καρδιά μου.

Ὁ ἓνας εἴταν ὁ καλότερος ὁ Μητροπολίτης καὶ ὁ ἄλλος εἴταν ὁ δικηφεντής μας· καὶ βρίσκονταν ἐκεῖ βέβαια μόνον καὶ μόνον γιὰ μένα.

Ἐκᾶνα τὸν ἀπαιτούμενο τεμινὰ καὶ στάθηκα

Κακὸ αὐτὸ, καὶ μάλιστα νὰ γίνεται ἀπὸ νέους που μποροῦσαν κάποι νὰ κάνουν οὐσιαστικώτερο καὶ ἀνθρωπικώτερο.

ΚΑΠΙΟΣ

φίλος μας, ἀξιωματικὸς τοῦ ναυτικοῦ, ὅταν τονε συχαρήκαμε γιὰ τὸν καινούριο ὑπουργό τους, μᾶς εἶπε μὲ μιὰ φαρμακερὴ καὶ πολυσήμαντη σοβαρότητα τὰκόλουθα:

— Δὲν καταλαβαίνω γιατί παραξενεύεσκαστε. Ἡ Ἑλλάδα εἶναι ναυτικὸ κράτος καὶ ὅλ' οἱ πολιτικοὶ του πρέπει νὰ καταλαβαίνουν ἀπὸ ναυτικά. Κάθε λοιπὸν καινούριος Ὑπουργός, σὺν τὸν κ. Νώντα, νὰ ποῦμε, πρέπει νὰ κάνει πρῶτα πρῶτα τὴ θητεία του στὸ Ὑπουργεῖό μας καὶ ἔτσι νὰποχτήσῃ τις χρειαζόμενες γνώσεις νὰ γίνῃ μιὰ μέρα καὶ πρωθυπουργός. (Ὁ Ράλλης ἔκανε Ὑπουργός τῶ Ναυτικῶν, καὶ ὁ Θεοτόκης, καὶ οἱ ἄλλοι ἀρχηγοί. Γιατὶ νὰ μὴν κάνει καὶ ὁ κ. Νώντας;

Κόπιασε τώρα τοῦ λόγου σου νὰ βρεῖς ἀντίλογον σὲ τέτια μπρούτζινη λογική.

ΚΑΣΣΙΔΑΚΙΣ Ο ΣΤΙΓΜΑΤΙΑΣ

Δὲ σὺς εἶπα πῶς ὁ γνωστὸς Γλωσσαλγίης, ἐπειδὴ τοῦ δείξαμε τὸ σολοικισμό του, ἀρτὸς τώρα πὺς πεισματωμένα θὰ συντάσσῃ παντὰ τὸ ἐρωτηματικὸ ἂν μὲ ὑποταχτικῇ: Ἔτσι ἔγινε. Κοιτάξτε στὸν ἀκόλουθον παρρηγοῦ τοῦ πῶς τόνε λείει καὶ τὸν ξαναλέει τὸ συνθεσμὸ τῆς καρδίας του. (Πάτρια, 23 τοῦ Ἀπρίλη, 1905):

«Πρόκειται γενικῶς περὶ τούτου, ἂν πρόηλ νὰ διεξακολουθήσωμεν νὰ αἰσθανώμεθα ἐαυτοὺς ὡς Ἑλλήνας (γρ. νὰ αἰσθανώμεθα ἐαυτοὺς Ἑλλήνας, ἂν ὑπρέη νὰ θεωρῶμεν τὴν Ἑλληνικὴν ἱστορίαν ὡς ὑποταχτικὴν (γρ. νὰ θεωρῶμεν τὴν Ἑλλ. ἱστορίαν ὑποταχτικὴν), ἂν πρόηλ καθόλου νὰ κρατῶμεθα ἀπὸ ὑπὸ παρελθόν (τὶ θὰ πῇ ἀρτὸς), ἢ ἂν τούναντίον ὑπρέη νὰ πιστεύσωμεν εἰς τοὺς αἰρετικούς κτλ.»

Δὲς καὶ καπὶος τοῦ τὸν τύπωσε στὸ κούτελν τὸ σολοικισμό μ' ἀναμένο σίδερο.

Περιμένουμε μάλιστα καὶ συνθηκώτερα. Γιατὶ νὰ δεῖτε, μιὰ μέρα θ' ἀποφασίσῃ νὰ μιμηθῇ τὸν Πίωπ ποὺ πρῶτος ἀνακάλυψε τὸν κορυφὸ παρατατικὸ τῆς ὑποταχτικῆς, καὶ θὰ γράφῃ: «Πρόκειται, ἂν ἐθεωρῶμεν, ἂν ἐκρατῶμεθα, ἂν ὠδηγῶμεθα, ἂν ἐπιστεῦρῶμεν κτλ. κτλ.»

K. T.

μὲ τὰ χέρια σταθωμένα. Ἐνας ἀπὸ' κεῖ, ἴσως ὁ ἀνακρετὴς μοῦ κανέ μερικὰ τυπικὰ ρωτήματα: ἀπὸ ποῦ εἰμουν, — πῶς λεγοῦμεν — γιατί ἦρθα στὴ Σαλονίκη, γιατί πῆγα στὸ χωριό, — πῶς μὲ πιάσανε; Ὑστερα μοῦ δειξε τὸ Δεσπότη καὶ τὸ διαφεντὴ καὶ μὲ ρώτησε: ποιοὶ εἰν' ἀρτοὶ καὶ πῶς λέγονται;

Ἐγὼ ἀποκρινόμενα σὲ ὅλα ταπεινὰ-ταπεινὰ καὶ ἀρδοκ, ὅπως ἔπρεπε. Κατέπει ρώτησ' ἐκείνους: ἂ μὲ γνωρίζουν; τοὺς ξαναρώτησ' ἔδινουν γιὰ μὲνα ἐγγύτησιν, πῶς εἶμαι καλὸς ἄνθρωπος, καὶ ὅτι σὰ μὲ γυρέψῃ καμὶὰ φορὰ ἢ ἀρχὴ θὰ μὲ παρουσιάσουν; τοὺς εἶπε σὺν ὑπογράφουν κιόλας σὲ δάφτα καὶ ἀφροῦ κείνοι παραδεχτήκανε τὰ πάντα, οὐλά, ἔγραψ' ἕνα ἐγγυητικὸ καταπῶς ἔπρεπε, τὸ διάβασε, τ' ἀρέσανε, κόλλησε κατὸ ἕνα χαρτόσημο καὶ τοὺς τὸ δωκε νὰ τὸ πογράψουνε.

Καὶ ἀφροῦ ταλειώσανε ὅλες οἱ διατύψεις γυρίζῃ ὁ Βαλῆς καὶ μοῦ λέγει μὲ πολλὰ ἐθγένεια.

— Χάιντε ὁγλοῦμ σαντισαχὰ ντουδὰ ἔτ' σερμπέ-σιν.

Ἐκίνα παλὲ ἔνταν τεμενὰ κάτι μουρμουρίζοντας, γιὰ νὰ τόνε φαριστήσω καὶ τραβήχτηκα πίσω-πίσω, ὡς πευ βγήκ' ἀπ' τὴν πόρτα. Μὲ γλήγορο βήμα κατέβηκα τὴ σκάλα καὶ βρέθηκα ὅξω στὸ δρόμο. Ἐκίνα τὸ σταδρὸ μου καὶ δόξασα τὸ Θεό, ποὺ μὲ γλύ-

ΓΙΑΤΡΙΚΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΘΕΡΜΕΣ

Στὶς προσπάθειες τοῦ «κατὰ τῶν ἐλωδῶν νόσων (Θέρμες) Συνδέσμου» καὶ στὶς ἐπιστημονικὰς ἐμιλίαις τοῦ κ. Καρδαμάτη γιὰ τὰ ἀνεφέλτα κουνούπια (ποῦ μεταφέρουν ἀπὸ τὸν ἕνα στὸν ἄλλον τὸ «πλασμῶδιον τοῦ Λαβερᾶν» καὶ μπολιάζουνε, ὡς ποῦμε, τὴ θερμὴν στὸν γερὸ τὸν ἄνθρωπον) καὶ γιὰ τὰ ἄλλα προφυλακτικὰ καὶ γιαντρικὰ μέσα, ἔρχομε καὶ ἐγὼ ἀπὸ μακρὰ, νὰ δώσω μιὰ βοήθεια μέσα τοῦ ἀγαπημένου μας «Νουμᾶ», ποὺ τὸν προτιμῶ, γιατί γράφει στὴ γλῶσσα τοῦ λαοῦ, ποὺ ἀναγκάστηκε καὶ ὁ κ. Καρδαμάτης νὰ μιλήσῃ στοὺς Βατραχωνησιώτες καὶ τοὺς ἄλλους συμπολίτες σας.

Ὅτι θὰ ποῦμε ἐδῶ μὲ λίγα λόγια τὰ γράψαμε φαρδεῖα πλατεῖα στὰ 81 καὶ στὰ 88 στὸ γιαντρικὸ περιοδικὸ «Γαληνός», καὶ οἱ συνάδερφοί μου δὲν τ' ἀκούσανε, γιατί δὲν τὰ εἶπε κανένας Φραντζέζος ἢ Γερμανὸς καθηγητής. Γι' ἀφροῦ θὰ τὰ ποῦμε ἐδῶ ἀπλούστερα καὶ συντομώτερα γιὰ νὰ τὰ διαβάσουν καὶ τὰ νοιώσουν οἱ πολλοί. Ἰσως τὰ μεταχειριστεῖ κανένας τους πρὸς μεγάλη του ὠφέλεια, καὶ ἔτσι σιγὰ σιγὰ διαδοθῇ τὸ γιαντρικὸ ἀφροῦ ποὺ γιαντρεῖται γλήγορα, σίγουρα καὶ τέλεια τὶς θερμὲς δίχως ν' ἀρίνῃ ἀδυναμίες καὶ σπλήνες (ντελάκια) καὶ χωρὶς νὰ ἀδειαζῇ τις τσέπες ἀπὸ βίξιτες, κινίνα, ἀρσενικά, ἐξαινωφέλες, ἀλλαγίαι κλίματος γιὰ ἀνάρρωση κτλ. κτλ. κτλ.

Ἐπειδὴ μ' ὅλες τὶς προφυλάξεις ποὺ σύστησε ὁ κ. Κ. (ποὺ πρέπει νὰ τις λαβαίνει καθένας, γιὰ νὰ μὴν παρῇ καμμιὰ θερμὴ), δὲν εἶναι βολετό, νὰ λείψῃ ἢ καταραμένη ἀφροῦ ἀρρώστεια, συσταίνουμε σὲ κείνους ποὺ θὰ πάθουνε θερμὴ (ἀλαφρεῖα ἢ βαρεῖα, ἀδιάφορο) νὰ καταφύγουν ἀμέσως στὴ χρῆσιν τοῦ νεροῦ ὡς ἐξῆς. Παίρνει ὅτι πρόχειρα παντίτικα ὀφθαλματὰ ἔχει (πεσκέρια, πουκαμια, συντόνια, μπερτέδες), τὰ βουτᾷ σὲ ζεστὸ νερὸ (40—45 βαθμῶν Κελσίου) τὰ στραγγίζει καμπόσο, ὅσο νὰ μὴ σταζοῦνε, καὶ βανει ἀπὸ κάτου ἀπ' τὴ φανέλλα τοῦ ἑνὸς στὴ ράχη τοῦ ἀπὸ τὰ μισοπλάτια τοῦ ὡς τὰ μεριά του, ἐνὰ στὸ στῆθος τοῦ καὶ στὴν κοιλία τοῦ καὶ ἀπὸ ἕνα σὲ καθένα μπράτσο τοῦ καὶ ποδάρι τοῦ, ποὺ τὰ τυλίγει μὲ ἀφροῦ. Τὸ κεφάλι τοῦ ὅλο τὸ τυλίγει μ' ἕνα πεσκέρι βουτηγμένον σὲ κρύον νερὸ καὶ τὰλλαζῇ συχνότερα καθε 5—10 λεπτὰ τῆς ὥρας. Ὑστερὶς ἀπὸ μισὴ ἢ μιὰ ὥρα σὰ στεγνώσουνε τὰ πανιά ποὺ ἔχει βαλμένα στὸ κορμὶ τοῦ, τὰ ξανα-

τωσε ἀπὸ τέτοιους κιντύνους καὶ τραβήξῃ κάτου.

Σὰς εἶπα πῶς οἱ στρατιῶτες μ' εἶχανε ληστεψῇ καὶ δὲν εἶχα πεντάρα, γιὰ τοῦτο πῆγα ἴσα σ' ἕναν πατριώτη μου ἐμπορὸν τὸν κ. Ἡρόδοτον Ξενίδην, τόνε παρακάλεσα νὰ μοῦ δώσει δέκα λίρες καὶ τραβήξῃ συνάλλαγμα στὸν πατέρα μου νὰ πληρωθῇ τὸ ποσὸ στὸν ἀνταποκριτὴ τοῦ κ. Ἡροδοτοῦ στὴν πατρίδα μου.

Ἀμα καὶ ἔβλα τὴ μονέδα στὴν τσέπη, ἦρθ' ἡ καρδιά μου στὸν τόπο.

Ε'. ΑΝΑΧΩΡΗΣΗ

Κατέβηκα στὸ γιαντὸ καὶ ἦρθα μερικὸς συνταξίωτες μου καὶ τοὺς ρώτησα: πῶς πάνε τὰ δικὰ μας; Μοῦ πάνε πῶς ὅλα τὰ πράματα τοῦ σχολείου τὰ γλυτώσανε καὶ τὰ σεντούκια μας εἴτανε τώρα στὴ Μητρόπολη — εἶχανε νοικιάσει ἕνα ἄλλο σπίτι πρὸς ὥρας γιὰ Μητρόπολη. — Τελετὴ μελετὴ γιὰ τὸ μοίρασμα τῶ διπλωμάτων δὲν εἶχε νὰ γένῃ, τὰ διπλώματα μὰς τᾶχε ὁ Μητροπολίτης καὶ ὅποιος ἤθελε πήγαινε καὶ ἔπαιρνε τὸ δικό του καὶ ἀπὸ τὸ στριφτε. Ἀφροῦ εἴταν τὸ καλύτερο ποὺ μποροῦσε νὰ κάνει κανένας, γιατί μέρος γιὰ νὰ αἰνῶμε δὲν εἶχαμε καὶ τὰ ξενοδοχεῖα ἤθελαν ἐξοδα.

βρίχει σὲ ζεστὸ νερὸ καὶ τὰ ξαναβάνει. Ἔτσι ξακολουθαῖ ὡς ποῦ νὰ ἰδρῶσῃ ἢ ν' ἀρχίσουνε νὰ κρυώνουνε τὰ πανιά ἀπάνω τοῦ. Τότες μένει καμπόσο καιρὸ (1)2—1 ὥρα) ἀκόμα τυλιγμένον μέσα στὸ σκέπασμα καὶ ὕστερα τὰ βγάνει καὶ φορεῖ στεγνὰ ρούχα.

Πρῶτα πρῶτα κρυώνουνε τὰ πανιά τῶν ποδαριῶν καὶ τῆς ράχης καὶ ὕστερα τῶν χειρῶν, τοῦ στεινοῦ καὶ τῆς κοιλίας. Γι' ἀφροῦ μπερὶ κανένας νὰ σηκῶσῃ τὰ πρῶτα (τῆς ράχης καὶ τῶν ποδαριῶν), καὶ νὰ φῇσῃ τὰ ἄλλα, καὶ νὰ τὰλλαζῇ, δηλαδὴ νὰ τὰ ξαναβρέξῃ καμπόσες φορὲς, ὡς ποῦ ν' ἀρχίσουνε καὶ ἐκεῖνα νὰ κρυώνουνε ἀπάνω τοῦ. καὶ τότες νὰ βγάνει καὶ ἀφροῦ καὶ νὰ φορέσῃ στεγνὰ ρούχα.

Μ' ἀφροῦ τὸ μέσο ὁ κρυώσας ἀρχίζει ὕστερὶς ἀπὸ 2—3 ὥρες νὰ ἡσυχάζῃ. Καμμιὰ φορὰ ὅμως στενοχωρεῖται ἀκόμα περισσότερον. Ἀφροῦ δὲν πρέπει νὰ τὸν ἀνησυχῇσῃ, γιατί πὺς ὕστερότερα ἢ στενοχωρία τοῦ θὰ περάσῃ, σὺν ἐξακολουθήσῃ τῇ χρῆσιν τῶν πανιῶν. Ἀν ὅμως ἡ στενοχωρία τοῦ δὲν περνᾷ ἀλλὰ ἐξακολουθεῖ πότερον καιρὸ 5—6—10 ὥρες, τότες θὰ πῇ, πῶς ἔχει μέσα τοῦ πολλὰ φλόγια (βαρεῖα θερμὴ), ποὺ δὲ μπερὶ νὰ χαθῇ μὲ τὸ λίγο νερὸ, ποὺ τοῦ δίνουμε μὲ τὰ πανιά γιὰ νὰ τοῦ τὴ σβύσωμε. Τότες εἶναι πὺς ὠφέλιμα τὰ μπανία (λουτρά καθολικὰ) θερμοκρασίας 38—40. (Κελσίου). Σὰφροῦ μέσα, ἀφροῦ μπερὶ ὁ κρυώσας νὰ καθῃται 1)4—1)2 ὥρα, καὶ ἀφροῦ βγῇ καὶ ἡσυχάζῃ στὸ στρώμα τοῦ καμμιὰ ὥρα, νὰ ξανακρυπῇ καὶ ἔτσι νὰ ἐξακολουθήσῃ ὡς ποῦ νὰ περᾷσῃ ἡ πολλὴ ζέστη τοῦ. Τότες μπερὶ νὰ ἐξακολουθήσῃ καὶ παλὲ τὰ πανιά βρεμένα σὲ ζεστὸ νερὸ, ὡς ποῦ νὰ χαθῇ τέλεια ἡ ζέστη τοῦ. Σὺν εἶναι μέσα στὸ μπάνιο, νὰ τοῦ βρέχουν ἡσυχὰ ἡσυχὰ τὸ κεφάλι τοῦ μ' ἕνα μαντὺ βουτηγμένον σὲ δροσερότερο νερὸ 28—30, καὶ νὰ μὴν τοῦ χύνουνε ποτὲς κρύον, γιατί κρυώνουνε τὰ ὄρια τοῦ, καὶ τότες ἀποστρέφεται τὸ μπάνιο, καὶ θέλει νὰ βγῇ πὺς γλήγορα, ποὺ δὲν τὸν φέλκει πολὺ.

Οἱ ἀπλὲς θερμὲς (διαλείποντες πυρετοὶ) μὲ ἀφροῦ τὸ γιαντρικὸ γιαντρεῖνται σὲ 4—5 μέρες, ὕστερα δηλ. ἀπὸ 2—3 παροξυσμοὺς, ποὺ τις πλείότερες φορὲς ἔρχονται τοῦ κρυώστος σὲ καμμιὰ βδομάδα μέσα. Οἱ ἐξακολουθητικὲς θερμὲς (συνεχεῖς, ὑποσυνηεῖς, ὑφέσμοι π.) γιαντρεῖνται λίγο ἀργότερα σὲ 5—10 μέρες χωρὶς νὰ γίνῃ ἀνάγκη οὔτε ἀπὸ κινίνον οὔτε ἀπὸ τίποτε ἄλλο. Κ' οἱ κακὲς θερμὲς (κακοθέεις π.) γιαντρεῖνται μὲ τὸ νερὸ γλήγορα καὶ τέ-

Ἐπὸς εἶχα μιὰ νύστα διαολεμένη κοίταξα λοιπὸ γύρο μου μήπως εἴταν πρόχειρο κανὰ ξενοδοχεῖο. Τὸ πρῶτο ποὺ εἶδα μπροστά μου εἴταν τὸ English hotel, ἕνα μεγαλόπρεπον χτίριο. Ὁ διαφεντὴς τοῦ εἴταν ἀπ' τὴν Πόλιν καὶ τόνε γινώριζα, πολλὰς φορὲς εἶχα ἔρθῃ στὸ καφενεῖο, ποῦχε ἀπὸ κάτου γιὰ τοῦτο, ἂν καὶ τὰ ἐξοδα τοῦ εἴταν ἀρμυροῦτσικα, πῆγχα πάλε σὲ τοῦτο. Ἐγὼ τώρα τις βραστοῦσα, βλέπετε, καὶ τέτοιες μικρολογίες δὲν τις ψηφοῦσα ἀλλ' ὡς δὲ ἤθελα ν' ἀποβγάλω καὶ τὰ κιντέρια, ποὺ ὑπόφερα μὲ τέτοια ἀντισηκώματα. Σιππασμὸς θὰ πῇτε τὸ παραδέχομαι μὰ φυσικὸς σὲ εἰκοσι χρονῶ σκολαστικὸπουλο.

Τραβήξῃ λοιπὸν ἴσα πάνου. Ζήτησα καὶ μοῦ δειξάνε μιὰν κάμαρκα, μπῆκα μέσα, ξεγυμνώθηκα γλήγορα γλήγορα καὶ τενωθήκα πα στὴν καριόλα. Εἴταν ἐκεῖ δίπλα μου πα στὸ κομοδοῖο μιὰ φημερίδα τῆς ὥρας ὁ «Φάρος τῆς Μακεδονίας», λαχανόφυλλο ἀπ' τοῦ χειρότερου εἶδους. Τὸ πῆρα στὸ χέρι μου καὶ ἔρριξα τὸ βλέμμα μου στὰ ἀεγχώρια. Νὰ τί διάβασα: «Ἐν τῷ μέσῳ τῶν κατακυλῶντων ἡμᾶς δεινῶν πανταχόθεν, ἔχομεν σήμερον νὰ ἀναγράφωμεν μιὰν εὐφροσυνὴν εἰδησιν. Τὸ ὑπὸ τὸν ρέκτην Ταγματάρχην Α... μπέτην σῶμα τῆς χωροφυλακῆς συνεκρούσθη χθὲς τὴν πρωτὴν πρὸς τὴν ληστρικὴν συμμορίαν